

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Viite: UUDELY/7017/2022

Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Seepsula Oy:n louhintaa ja maanvastaanottoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt Vantaan kaupunginhallitukselta lausuntoa Seepsula Oy:n Senkkerin luoteisosan louhintaa ja maanvastaanottoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausunto on pyydetty 8.11.2022 mennessä ja sille on myönnetty lisäaikaa 16.11.2022 saakka.

Vantaan kaupunki antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa (YVA-ohjelma) puhutaan suojavallista, mutta käytännössä kysymys on ylijäämämaiden sijoittamisesta. Mikäli haluttaisiin rakentaa pelkkä suojavalli, se voisi olla hyvin paljon pienempi. On hyvä, että suunniteltava rakenne suojaa takanaan olevaa asutusta Seepsulan toimintojen melulta, mutta suojavalli-termi on harhaanjohtava, sillä tosiasiaa kysymys on louhinnasta ja täyttämästä. YVA-ohjelmassa puhutaan maa-ainestenotto- ja maankaatopaikkahankkeesta.

Lähtötiedot

Hankealue rajautuu Vantaan kaupungin rajaan. Kaavatilanteeseen liittyen YVA-ohjelmassa on epätarkkuutta. Vantaalla on voimassa yleiskaava 2007, joka tulee lainvoimaisena yleiskaavana ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa. Lisäksi on huomioitava kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymä yleiskaava 2020, joka ei ole vielä lainvoimainen, mutta voi tulla osittain tai kokonaan voimaan YVA-hankeen aikana. YVA-ohjelmassa on kirjaus: "Helsingin hallinto-oikeus kumosi yleiskaavan seudullisten merkittävien vähittäiskaupan suuryksiköiden osalta 28.6.2022." Helsingin hallinto-oikeus kumosi päätöksessään kaupallisten alueiden (KM) määräyksestä lauseen, joka koski vähittäiskaupan suuryksiköitä. Lisäksi kaavakartasta kumottiin valitusten johdosta osittain kaksi aluevarausta (osa asuinaluevarauksesta (A) Santaradan radanpidon alueelta Hakkilassa sekä osa luonnonsuojelualuevarauksesta (SL) Myllykyläntien varresta Kiilan kaupunginosassa). Päätöksestä on valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Vaikutukset maankäyttöön

Arviointiohjelmassa on esitetty maankäyttöön ja kaavoitukseen kohdistuvien vaikutusten arvioinnin vaikutusalueeksi 1 km. Toteutuessaan hankkeen maankäytölliset vaikutukset tulisivat olemaan huomattavasti laajemmat, erityisesti vaihtoehtoissa VE3 ja VE4, joissa alueen maankäyttö muuttuisi teollisuusalueeksi. Myös Vantaan puolella Kiilan kaupunginosassa on uudessa yleiskaavassa osoitettu yhdyskuntateknisen huollon ja työpaikkatoimintojen aluetta, mutta ne sijoittuvat etelämpään ja niiden pohjoispuolitse kulkee metsäinen vyöhyke, jolla sijoittuu ekologinen yhteys. Suunniteltu hanke ei ole Vantaan yleiskaavan mukainen.

Luontovaikutukset: ekologinen verkosto, ekologiset yhteydet

Luontovaikutusten arvioinnissa tulee huomioida vaikutukset seudulliseen ja paikalliseen ekologisen verkostoon. Hankealue sijaitsee maakunnallisella laajalla ekologisella käytäväalueella, jolle maakuntakaavassa 2050 on osoitettu viheryhteystarve-merkintä. Merkintä osoittaa yhteystarpeen Seutulasta Tuusulan Metsäkylään sekä yhteyden Keskuspuiston ja Seutulan välissä. Kyseinen käytäväalue on myös osa Helsingin seudun viherkehään kuuluvaa yhteyttä. (Uusimaakaava 2050, Selostuksen liiteaineisto 1: Viheryhteystarpeiden kuvaukset, uudenmaanliito.fi) Hanke kaventaisi merkittävästi tätä käytäväaluetta ja yhteyttä Vantaan ja Tuusulan rajan kohdalla, ja heikentäisi siten koko seudullista ekologista verkostoa. Myös Vantaan yleiskaavassa 2020 on osoitettu ekologinen runkoyhteys -merkintä siihen kohtaa, johon arvioitava hanke sijoittuu. Merkintä on osoitettu Luoteis-Vantaan metsäiselle ekologiselle yhteysalueelle maakuntakaavan merkintää mukaillen. (Anna Ojala, 2018, Vantaan ekologiset yhteydet) Hankkeella olisi siten myös Vantaan ekologiseen verkostoon haitallisia vaikutuksia, koska yhteys ei voisi jatkua metsäisenä eikä riittävän leveänä Tuusulan puolella.

Uusimaa-kaavan 2050 viheryhteystarve on kehittämisperiaatemerkintä, joka ei osoita tarkkaa leveyttä eikä paikkaa, vaan Uusimaakaavan 2050 viheryhteystarpeen suunnittelumääräyksen mukaan:

”Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava, että merkinnällä osoitettu yhteystarve säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa lajiston liikkumismahdollisuudet, virkistys ja ulkoilumahdollisuudet sekä ylläpitää maisema- ja luontoarvoja. Viheryhteyden tarkkaa sijaintia ratkaistaessa on selvitettävä, että yhteydellä on edellytykset toimia osana laajempaa ekologista ja virkistykSELLISTÄ verkostoa.”

Mikäli hanke toteutettaisiin YVA-ohjelmassa kuvattujen vaihtoehtojen mukaisesti, tulisi ekologinen yhteys käytännössä katkeamaan, sillä sen leveys kapenisi merkittävästi. Maakunnallisesti merkittävälle ekologiselle yhteydelle on jätävä riittävä leveys.

YVA-ohjelmassa kasvillisuuden, eläimistön ja suojelualueiden osalta vaikutusalueen rajaukseksi on esitetty 500 m. Hankealueella olevan maakunnallisesti merkittävän viheryhteyden heikentymisen vaikutukset ulottuvat kuitenkin paljon laajemmalle, ja siksi vaikutuksia ekologisen verkostoon tulee tarkastella laajemmalla alueella. Myös vaikutukset Vantaanjokeen on arvioitava.

Maisemavaikutukset

Louhinta-alue täytetään louhinnan päätyttyä vaihtoehtoisissa VE1 ja VE2. Vaihtoehtoisissa VE3 ja VE4 louhinta-alue jää teollisuusaluekäyttöön. Mikäli täytön päälle sijoitetaan aurinkopaneelit, tulisi kasvillisuus olemaan matalaa, jolloin alue tulisi erottumaan maisemasta.

Hankkeet maisemalliset vaikutukset Vantaan puolella avautuvaan valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen, Vantaanjokilaakso kulttuurimaisemaan, tulee arvioida kaikissa vaihtoehtoisissa mahdollisimman realistisesti. Vaikutuksia tulee arvioida mallintamalla maantason perspektiivistä, ei vain lintuperspektiivistä. Hankkeesta ei saa aiheutua kielteisiä vaikutuksia Vantaan puoleiseen pienipiirteisen maalaismaiseman luonteeseen eikä kulttuuriympäristöön rakennusaikana eikä loppuvaiheessa.

Liikenne

Vantaan yleiskaava 2020:ssa on osoitettu Liikenteen yhteystarve -merkintä hankealueen kohdalle osoittamaan maantien 152 linjaukselle vaihtoehtoista suurempaa reittiä, joka kulkisi osittain Tuusulan puolella. Vantaan kaupungin näkemyksen mukaan yhteystarve tulee huomioida hankealueen suunnittelussa.

Hankkeen liikenteellisten vaikutusten osalta YVA:ssa on arvioitava laajasti hankkeen vaikutukset Hanskalliontien ja Katriinantien liikenteeseen ja erityisesti raskaan liikenteen määrään kyseisillä yhteyksillä. Kiilan alueen maa-ainesten kuljetuksesta aiheutuva liikenne suuntautuu nykytilanteessa merkittävältä osin Katriinantielle, jossa Hanskalliontien ja Myllykylän välisellä osalla on tien välittömässä läheisyydessä asutusta. Jo nykyinen runsas raskas liikenne häiritsee kyseistä asutusta. Seutulassa on puolestaan käynnissä Katrinebergin kehityskuva -työ (kaavanro 030800), jossa tutkitaan mm. mahdollisuutta lisätä asumista ns. Katriinan alueelle eli käytännössä Katriinantien varrelle. Tämänkään takia Seepsulan hankkeen ei tule lisätä raskaan liikenteen määrää Katriinantiella.

Hanskalliontien osalta on myös huomioitava, että maantien 152 jatkeen toteutuessa Hanskalliontien ja Katriinantien liittymä on tarkoitus poistaa käytöstä. Näin ollen Hanskalliontielle olisi jatkossa ajoyhteys vain maantien 152 kautta. Lisäksi vaikutusten arvioinnissa tulee arvioida vaikutukset myös siinä tapauksessa, että maantien 152 jatke ei toteudu ennen hankkeen toteuttamista.

Melu, tärinä ja ilmanlaatu

YVA-ohjelmassa esitetään vaikutusten arviointi hankealueella ja sen lähiympäristössä. On kuitenkin huomioitava, että hankkeen tuottama liikenne on merkittävä haittavaikutusten aiheuttaja hankealueen ulkopuolella. YVA-menettelyssä tulee arvioida myös liikenteen aiheuttamat melu- ja ilmanlaatuhaitat myös kuljetusreittien varrella sekä osoittaa keinot näiden haittojen ehkäisyyn ja vaikutusten lieventämiseen. Vantaan kaupunki katsoo, ettei etenkään meluisimpien toimintojen toiminta-aikojen ei tule olla laajempia kuin Seepsula Oy:n nykyisessä luvassa, lähialueen asukkaiden terveyden suojelemiseksi sekä riittävän lepo- ja virkistysajan varmistamiseksi.

Ilmastovaikutukset

Arvioinnissa tulee esittää määrällinen arvio vaikutuksista hiilivarastoihin ja -nieluihin sekä esittää keinot kompensoida hiilinielujen menetyksiä.

Elinolot, viihtyvyys ja terveys

Hankealueen ympärille sijoittuvien asuin- ja lomarakennusten lisäksi tulee huomioida vaikutukset ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen, terveyteen ja turvallisuuteen myös kuljetusreittien varrella. Arvioinnissa on huomioitava asukkaiden esiin tuomat huolet terveyshaittoihin, vedensaantiin, turvallisuuteen ja muihin esiin tuotuihin seikkoihin liittyen sekä kuvattava avoimesti hankkeen tavoitteet, toteutuksen vaihtoehdot sekä epävarmuudet.

Yhteisvaikutukset

Nyt YVA-menettelyssä oleva hanke on osa laajempaa toiminnallista kokonaisuutta. Vantaan kaupunki on myös aikaisempiin hankkeisiin ja lupiin liittyen kritisoinut hankkeen ja sen luvituksen pilkkomista. YVA-menettelyn tarkoituksena on myös lisätä kaikkien tiedonsaantia ja vaikutusmahdollisuuksia, ja siksi menettelyssä tulee kuvata koko hankekokonaisuus ja nyt selvitettävän hankkeen osuus kokonaisuudesta. Yhteisvaikutukset Seepsula Oy:n muiden lähialueelle sijoittuvien hankkeiden kanssa tulee selvittää.

Kaupunki katsoo, että ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa tulee täydentää ja Vantaan kaupungin esiin tuomat näkökohdat tulee huomioida ympäristövaikutusten arvioinnissa.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS